

УДК 7.012.001.891

DOI:10.30857/2617-0272.2018.2.1.

ГРИЩЕНКО І. М., КОЛОСНІЧЕНКО М.В., НІКОЛАЄВА Т.В.
Київський національний університет технологій та дизайну**НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ
ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ДИЗАЙНЕРІВ КОСТЮМА**
(до 30-річчя відкриття спеціальності «Дизайн»
та 25-річчя кафедри художнього моделювання костюма)

В статті розглянуто етапи становлення та розвитку спеціальності «Дизайн» у Київському національному університеті технологій та дизайну, описано досвід підготовки фахівців з дизайну костюма на кафедрі художнього моделювання костюма, основні напрями наукових досліджень з розробки проблем теорії, методики та практики художнього проектування костюма, теоретико-методологічної бази дизайнерської та мистецтвознавчої освіти в Україні.

Вступ. В сучасних умовах економічного розвитку, формування культури стилю та художнього смаку населення України є необхідною та актуальною сферою діяльності. Естетична якість та конкурентоздатність вітчизняної продукції в значній мірі залежить від того, як вона виглядає, наскільки є привабливою та відповідає перспективним трендам моди; яким є рівень художньої дизайнерської розробки проектів, фірмового стилю, реклами [1].

Розвиток ринкової економіки вимагає подальшого вдосконалення рівня фахової підготовки дизайнерів та відповідності навчальних планів та освітніх програм світовому рівню підготовки спеціалістів з прогнозування розвитку тенденцій моди та дизайну високоякісних товарів. Головними напрямками в цій діяльності є освіта та виховання здібних, талановитих, творчих спеціалістів, здатних самостійно працювати та приймати рішення у динамічних, нестандартних ситуаціях [2-3].

Постановка завдання. Сучасні проблеми науково-технічного прогресу, суттєва відмінність підготовки фахівців для роботи у виробничій та креативній сферах індустрії моди вимагають специфічного

напрямку розвитку освітнього спрямування у підготовці спеціалістів найвищої кваліфікації.

Цілісне бачення дизайну потребує створення системи фахової освіти, яка б охоплювала аспекти різних напрямів художньої та проектної культури. В Київському національному університеті технологій та дизайну (КНУТД) існує розвинена інфраструктура технологічних, мистецьких, культурологічних, освітньо-наукових підрозділів, які проводять вагому роботу з підготовки студентів в різних сферах дизайну: художнього моделювання костюма, трикотажних виробів, взуття, стилю, іміджу, видовищного костюма, дизайну зачісок, фотовідеодизайну, дизайну інтер'єру та меблів, графічного дизайну. Ведеться активна наукова та методична роботи по відкриттю нових напрямів підготовки, які базуються на науково-творчому доробку фахівців факультету дизайну.

Результати досліджень. Спеціальність «Дизайн» було відкрито в Київському технологічному інституті легкої промисловості (нині КНУТД) у 1987 році. Наказом тодішнього ректора проф. Головка Д.Б. було створено робочу групу з провідних фахівців університету – проф.

Ніколаєва Т.В., доценти Латишева Л.М., Чабан В.В., Горобець В.А., які розпочали кропітку роботу над складанням навчальних планів, програм, іншого методичного забезпечення спеціальності. Для ознайомлення з методиками підготовки фахівців споріднених спеціальностей було вивчено досвід роботи провідних закладів вищої освіти (ЗВО) тодішнього Радянського Союзу (МТІ ім. Косигіна, м. Москва; ЛВХПУ ім. Мухіної, м. Ленінград; Вітебського та Ризького художньо-промислових інститутів). В подальшому також був вивчений досвід провідних зарубіжних коледжів та інститутів, що готували дизайнерів та модельєрів: Італії (Інститут Марангоні), Франції (Вищий Інститут маркетингу та моди MOD'_SPE), Великобританії (Коледж мистецтв Сен-Мартін), Сполучених Штатів Америки (Нью-Йоркський інститут дизайну). На основі вивчення досвіду, фахівцями робочої групи було підготовлено та удосконалено комплексне навчально-методичне забезпечення усіх дисциплін навчального плану нової спеціальності «Дизайн», тому перший прийом на цю спеціальність розпочав навчання у вересня 1987 року на факультеті технологій одягу (декан проф. Бакан Л.А.) на базі кафедри конструювання та художнього оздоблення одягу (завідувач кафедри проф. Кузнецова Н.Д.).

Першими викладачами, що були залучені до підготовки фахівців спеціальності «Дизайн» з напрямку художнього моделювання костюма, були доц. Мудра В.М. (художник, член Національної Спілки художників України), доц. Халлієва Р.М. (мистецтвознавець), доц. Латишева Л.М., проф. Ніколаєва Т.В. (дизайнери, члени Спілки дизайнерів України), а також діючі художники-модельєри Шехіреєва Н.М., Мамчич О.С., Дорохіна М.В., Борисова Л.А. Ними були відпрацьовані методики викладання

принципово нових для технологічного навчального закладу дисциплін, забезпечено матеріально-технічну базу для створення фахової мистецької кафедри. Серед перших студентів та випускників (1992 року), новоствореної художньо-творчої спеціальності, були широко відомі сьогодні дизайнери-модельєри: Олена Ворожбит, Тетяна Земскова, Анжела Лисиця, Надія Кудрявцева, Оксана Садова, Костянтин Володін та інші.

В 1992 році було прийнято рішення про відокремлення кафедри художнього моделювання костюма (ХМК), яку очолила доц. Мамчич О.С. В 1994 році завідувачем кафедри було обрано професора Ніколаєву Тетяну Вадимівну, яка й дотепер очолює кафедру художнього моделювання костюма Київського національного університету технологій та дизайну. До складу викладачів в ті часи долучились професійні художники та художники-модельєри, які працюють до цього часу: проф. Гула Є.П., проф. Павленко А.Ф., доц. Шаповал А.Г., доц. Смаженко В.С., доц. Кокоріна Г.В., доц. Давиденко І.В. (всі є членами творчих спілок художників та дизайнерів України).

Як відомо, до 1991 року підготовка фахівців в галузі художнього моделювання костюма для України здійснювалась переважно в Московському текстильному інституті ім. Косигіна та Львівській академії мистецтв, але потреби промисловості та моделюючих організацій вже не могли бути забезпечені за рахунок існуючої кількості студентів національних закладів освіти. Виникла нагальна потреба в розширенні обсягу та напрямів підготовки фахівців з дизайну та художнього моделювання в різних галузях товарного виробництва. Крім того, працюючі фахівці не мали достатньої орієнтації на створення креативних, перспективних колекцій одягу, з урахуванням умов конкурентоспроможності та світових тенденцій моди.

Кафедрою художнього моделювання костюма КНУТД були розроблені оновлений перелік спеціалізацій та нові навчальні плани, відмінною особливістю яких була їх орієнтація на характер діяльності фахівця після закінчення закладу освіти. Навчальні плани передбачали посилення міждисциплінарних зв'язків, безперервну художню підготовку, отримання знань в галузях мистецтвознавства, проектної графіки, конструювання, технології та економіки. Особливості підготовки фахівців з урахуванням розвитку світового дизайну визначились в розробці всеосяжних та актуальних авторських курсів: «Художнє проектування костюма» (проф. Мамчич О.С.), «Фірмовий стиль» (доц. Мудра В.М.), «Комп'ютерна графіка та фотографіка» (доц. Шаповал А.Г.). Впровадження у навчальний процес наведених курсів спиралося на сучасні дослідження теорії та методики дизайну, аналіз останніх творчих досягнень в цій галузі тощо.

Досвід підготовки та створення нових дисциплін, вдосконалення традиційних освітніх курсів, підготовка та видання навчальних посібників з урахуванням поглибленого аналізу набутого досвіду дали можливість сформувати самобутні методики викладання, закласти основи школи художнього моделювання костюма в творчих майстернях саме КНУТД.

З 2000 року кафедра художнього моделювання костюма входить до складу факультету дизайну, який очолила д.т.н., професор Колосніченко Марина Вікторівна. Створюються нові кафедри, відкриваються нові напрями підготовки фахівців в галузі дизайну: графічний дизайн, дизайн інтер'єру та меблів, текстильний та фото-, відеодизайн, дизайн стилю та зачісок, web-дизайн, motion-дизайн тощо. Активізується наукова робота викладачів, на факультеті дизайну працюють три наукові школи

художньо-мистецького напряму, захищаються кандидатські та докторські дисертації. До наукової діяльності факультету залучаються провідні фахівці з дизайну та мистецтвознавства, й тому у 2017 році в КНУТД на базі факультету дизайну створено першу в Україні спеціалізовану вчену раду з підготовки докторів наук зі спеціальності «Дизайн». Очолила цю спеціалізовану вчену раду фахівець з сучасного костюма, доктор мистецтвознавства, професор Кротова Тетяна Федорівна, яка останніми роками працює на кафедрі художнього моделювання костюму.

Кафедра художнього моделювання костюма продовжує готувати фахівців в галузі арт-дизайну, широкого спектру освітніх напрямів: художнє моделювання костюма (в тому числі видовищного, реконструкції історичного), трикотажних виробів, стилю, іміджу, дизайну зачісок та брендової продукції. Саме тому, випускники кафедри складають основу фахівців індустрії моди України та дизайнерських кафедр багатьох закладів вищої освіти. Серед них такі відомі в світі моди та дизайну творчі особистості та медійні улюбленці як Діана Дорожкіна, Айна Гассе, Ірина Каравай, Олена Буреніна, Діана Агаян, Олександр Каневский, Жан Грицфельд, Народний художник України Валерій Малиновський, топ-стиліст кіно та телебачення Надія Кудрявцева (нині викладач кафедри) та багато інших. В останні роки стали відомими молоді випускники кафедри Юрій Жуйков, Яна Червінська, Марія Рева, Ярослава Хоменко, Валерія Шафігуліна, Дмитро Курята, Ядвіга Нетикша, Марія Норець.

Теоретичні та методологічні розробки науково-педагогічних працівників кафедри художнього моделювання костюма продовжують формувати сучасну вітчизняну школу дизайну. Двадцятип'ятирічний досвід

роботи кафедри надав можливість визначення таких концептуальних основ в освіті дизайнерів–художників–модельєрів: осмислення ролі випереджаючого розвитку культури та творчої освіти в житті суспільства; посилення процесів фундаменталізації освіти та вдосконалення змісту фахово-орієнтованих дисциплін; орієнтування на безперервну художню та інформаційну складову освіти; втілення на засадах наукових досліджень проблемного навчання у творчій освіті; орієнтація на логічний взаємозв'язок традиційних засобів навчання та нових експериментальних методологічних пошуків; посилення ролі практичної підготовки та реальних зв'язків з промисловими виробниками та модними брендами одягу.

Науково-методичну базу нових освітніх напрямів складають дослідження в напрямку вдосконалення методології освіти та інноваційних методик, що надає можливість студентам бути відкритими до сприйняття найновіших художніх течій, стилів, напрямів моди, в реаліях сучасного рівня науково-технічного прогресу. Скерованість освіти на виховання високого професіоналізму та творчої активності створює умови для експериментальних пошуків інновацій на всіх стадіях навчального процесу. Творчий та науковий авторитет науково-педагогічних працівників кафедри, наявність достатньо розвиненої методичної бази дають можливість досягнення значного, в порівнянні з іншими закладами вищої освіти, щорічного конкурсу абітурієнтів при достатньо високому рівні їх базової підготовки.

Відмінною особливістю сучасної вищої освіти стали активні пошуки креативізації змісту творчих спеціальностей, оскільки тільки оригінальне творче мислення здатне привести до високих результатів в майбутній фаховій підготовці. Базуючись на концепціях сучасного

суспільства, наукові розробки кафедри художнього моделювання костюма скеровані на розвиток досліджень в галузі теорії та методології дизайну, пошук новаторських форм художнього проектування, конкурсної та виставкової діяльності.

Під керівництвом завідувача кафедри проф. Ніколаєвої Т.В. на кафедрі проводяться наукові дослідження з розробки проблем теорії, методики та практики художнього проектування костюма, теоретико-методологічної бази дизайнерської та мистецтвознавчої освіти. За цей час підготовлено 8 кандидатів наук, готуються докторські дисертації. Більшість науковців працюють викладачами кафедри, а також є провідними фахівцями інших закладів освіти. Серед них громадянка Ірану Джаліліан Фахіме, що стала професором вищого навчального закладу в м. Тегеран.

Кафедра художнього моделювання костюма здійснює активне міжнародне співробітництво з низкою країн Європи та Азії. Підготовлено багато фахівців для Китаю, Болгарії, Азербайджану, Білорусі, Молдови, Росії, ряду країн Африки та Латинської Америки. За наукову та освітню діяльність в сфері підготовки фахівців з дизайну костюма кафедра художнього моделювання костюма отримала Сертифікат на право здійснення міжнародної освітнянської діяльності від Міжнародної Академії університетів «Платон».

На кафедрі ХМК сформовано теорію методики проектування костюма, яка включає розгляд актуальних питань прогнозування моди, стилю та принципів стилеутворення, використання біонічних форм в сучасному арт-дизайні, залежність формоутворення від соціологічних та культурологічних факторів, оптимізацію процесів проектування та вдосконалення образної структури костюма. Для досягнення поставлених цілей

досліджуються евристичні методи в творчості художників-стилістів, формування авангардних пошуків в системі комплексного дизайн-проекування, принципи розвитку костюмографічної мови та теорії формоутворення костюма [4-14].

Викладачі, аспіранти та докторанти кафедри працюють над дослідженнями проблем просторово-геометричного формоутворення в костюмі, образно-знакової системи проектування, формуванням образної концепції в проектуванні колекцій сучасного одягу на основі вивчення історичного та народного костюма тощо. Актуальними є дослідження в галузі історичного та сучасного досвіду методологій дизайну, проблем теорії проектної культури та естетики дизайнерської творчості. Наукові розробки знайшли своє втілення в нових авторських курсах: «Художнє проектування костюма» (доц. Чуприна Н.В., доц. Ніколаєва Т.І., доц. Кудрявцева Н.І.), «Дизайн-проекування костюма» (доц. Давиденко І.В.), «Індустрія моди» (проф. Кротова Т.Ф., доц. Кудрявцева Н.І.), «Історія костюма та матеріальної культури» (доц. Кокоріна Г.В.), «Передпроектний і проектний аналіз в дизайні» (доц. Колосніченко О.В.), «Комплексне дизайн-проекування» (проф. Ніколаєва Т.В., доц. Ніколаєва Т.І.), «Художнє моделювання зачіски» (доц. Пашковська Т.А.).

Нові ідеї в галузі графічного дизайну широко залучаються до методології дизайну костюма, що позитивно відображається на вдосконаленні методик викладання фахових дисциплін. Сучасне проектування має графічну мову, оскільки зростаючі темпи життя потребують все більш широкого використання простих та візуально розрізняємих за силуетом та кольоровими характеристиками композицій, що було враховано у авторських курсах «Проектна графіка» та «Дизайн-графіка». Тематика еволюції

фірмового стилю та рекламного графічного дизайну в костюмі включає дослідження, які знаходяться на межі маркетингу, брендингу та реклами, визначають класифікацію та принципи змістоутворення рекламних образів в костюмі, графіки модних журналів, дизайн у фірмового стилю (курси «Індустрія моди» та «Фірмовий стиль» (доц. Шаповал А.Г., доц. Смаженко В.С., доц. Кудрявцева Н.І.).

Дослідження ролі орнаменту та стилізації природних об'єктів доводять, що вони мають не тільки свою багату історію, а й активно видозмінюються, входячи в сучасній дизайн костюма. Пошуки змістовної виразності в поєднанні елементів орнаменту, стилізованих зображень та знаків, знайшли своє відображення в формуванні авторських курсів «Основи формоутворення та проектування», «Основи композиції та кольорознавства» (проф. Ніколаєва Т.В., доц. Колосніченко О.В., ст.викл. Гайова І.Л.).

Наукові дослідження, що ведуться на кафедрі ХМК, дали можливість ввести у творчий процес підготовки нові дисципліни «Методологія сучасних наукових досліджень» та «Сучасні технології дизайн-діяльності» (доц. Чуприна Н.В., доц. Колосніченко О.В., проф. Ніколаєва Т.В.), які дозволили посилити науково-дослідницькі розділи курсових та магістерських дипломних робіт. Поглиблення змісту та тематики наукових досліджень надало можливості вивести випускні роботи магістрів на високий науковий та творчий рівень, підвищити актуальність та адресність студентських творчих пошуків.

Одним з найважливіших напрямів в розвитку креативних засад творчості студентів стало проведення Всеукраїнських та Міжнародних конкурсів: «Печерські каштани» та «Сузір'я каштанів», «Погляд у майбутнє», участь у виставках та показах «Kiev-Fashion», «Ukrainian Fashion Week» тощо. В 2017 році Гран-прі конкурса

«Погляд у майбутнє», що визначає найбільш креативних молодих дизайнерів України, отримала студентка кафедри Норець Марія, яка представляла свої творчі колекції на Ukrainian Fashion Week в номінації «Нові імена». Студентка Муравицька Мар'яна стала однією з переможців Міжнародного конкурсу REMIX–EURASIA 2017 (конкурс молодих дизайнерів виробів з хутра та шкіри) та отримала запрошення на творче стажування до Туреччини. Студентка Дяченко Юлія в 2017 році здобула Гран-прі Міжнародного конкурсу колекцій весільних суконь «Bridel's Dream» Competition 2017 (Award Gino Cerruti, London). Студентка Харченко Анна стала лауреатом Міжнародного конкурсу молодих дизайнерів-стилістів в м. Пекін (КНР). Підготовка до участі та організація конкурсів, виставок справляє безпосередній вплив на рівень креативних процесів підготовки студентів в сфері арт-дизайну костюма та стилю, надає можливості відкрити нові перспективи для творчої роботи, реалізувати дизайнерські проекти на практиці, сформувати творчу презентацію своїх робіт. Активна виставкова та творча діяльність дозволяє забезпечити взаємодію творчої та практичної сфер модної індустрії, ознайомитись з новаторськими ідеями та пошуками в дизайні, сформувати інформаційний та практичний механізм взаємодії дизайнера та виробника.

Рівень підготовки студентів надає можливість їх активної участі в багатьох престижних не тільки в Україні, а й в різних країнах світу конкурсах молодих стилістів: Білорусі, Росії, Казахстану, Молдови, Польщі, Болгарії, Данії, Італії, Франції, Німеччини, де вони отримують найвищі нагороди. Багатьма експертами світу моди Київський Національний університет технологій та дизайну було визначено провідним дизайнерським освітнім

закладом України в напрямку підготовки фахівців з арт та фешн-дизайну [3]. З кожним роком збільшується кількість творчих робіт студентів та викладачів, що експонуються на виставках, включаючи розробки в галузі графіки, реклами, дизайну костюма, зачісок та аксесуарів.

Зразками комплексної наукової та творчої роботи кафедри є розробки фірмового одягу для прикордонної та митної служби, залізничного транспорту України, державної фіскальної служби, комунальних служб та медичних установ м. Києва, костюмів для представницької делегації та волонтерів Євро-2012 (друга премія на Всеукраїнському конкурсі), історичного туристичного парку «Київська Русь», Національного академічного оркестру народних інструментів України, багатьох кінофільмів та театральних вистав (зокрема, під керівництвом викладача кафедри доц. Кудрявцевої Н.І., студенти та викладачі працювали над розробкою видовищних костюмів до кінофільмів «Моя бабуся Фанні Каплан», «Кіборги», що отримали престижні міжнародні премії на кінофестивалях). Реформи вищої школи надали можливість широкого впровадження новітніх наукових розробок в галузі методології сучасної дизайнерської освіти. Науково-методичну базу нових освітніх напрямів складають чисельні методичні та навчальні посібники, які підготовлені на кафедрі в друкованих та електронних варіантах. Кафедра й надалі технічно переобладнується: створюються творчі проектні майстерні з подіумом для демонстрації моделей, поповнюється костюмотека кафедри, що дозволяє здійснювати проведення майстер-класів та виставок. Надзвичайно важливим є відкриття творчої дизайн-студії з реконструкції історичного та національного костюма та Музею моди, експозиції якого постійно оновлюються.

Висновки. Наявність досвідчених педагогів, науковців та креативної молоді, гармонійне сполучення теоретичних методологічних та практичних пошуків, активна конкурсна та виставкова діяльність дають можливість розвитку високого рівня освітянської та мистецької діяльності кафедри в сучасних умовах та на перспективу. В складі факультету дизайну кафедра художнього моделювання костюма внесла вагомий вклад у визначення Київського національного університету технологій та дизайну у світовому рейтингу шкіл моди та дизайну за результатами дослідження CEOWORLD Magazine у 2017 році. Щорічний рейтинг «Топ-100 найкращих шкіл моди та дизайну у світі» не тільки засвідчує високий статус університету, а також визнає його вагомий внесок у освітню співдружність.

В планах подальшого розвитку та модернізації кафедри художнього моделювання костюма ряд конкретних заходів по вдосконаленню прийнятих напрямів: розвиток прикладних реальних наукових досліджень за замовленнями організацій та промисловості, орієнтованих на конкретний внесок в культуру та дизайн України; створення нових навчальних та методичних посібників; розширення модульного середовища освітнього процесу для самостійної роботи студентів та підвищення якості викладання дисциплін; вдосконалення практичної підготовки студентів; активна участь в конкурсній та виставковій діяльності з метою популяризації та підвищення авторитету та іміджевої складової діяльності КНУТД; створення нових, сучасно обладнаних аудиторій та майстерень, технічне переоснащення навчальних аудиторій, забезпечення комп'ютерною технікою.

Мистецька, творча та освітня школа підготовки фахівців в галузі арт-дизайну та художнього моделювання костюма буде і надалі розвиватись в КНУТД, набуваючи на

цьому шляху нових сучасних креативних рис та творчих надбань.

Література

1. Fashion-бизнес: теория, практика, феномен / под ред. Николы Уайт и Йена Гриффитса; пер. с англ. – Минск.: ГревцовПаблицер, 2008. – 272 с.
2. Теория и практика создания моды / Юнийя Кавамура ; пер. с англ. – Минск.: Гревцов Паблицер, 2009. – 192 с.
3. Джексон Тим Индустрия моды / Джексон Тим, Шоу Дэвид, пер. с англ.: – Киев: Баланс Бизнес Букс, 2011. – 400 с.
4. Грищенко І. М. Українська мода 1940–1990 рр. / Грищенко І. М., Колосніченко М.В., Ніколаєва Т.В. // Легка промисловість. – 2017. – №1. – С. 50–53.
5. Krotova T.F. Conceptualizing of women's classic fashion style of the XX – century: Method of studying of French couturier sherit age in the world museum collections / T. Krotova // International Journal of Commerce Science and Humanities. – 2014. – Vol. 2, №3 (April). – P. 237–249 (видання включене до міжнародних наукометричних баз даних).
6. Kolosnichenko O.V. The development approaches to the new forms of clothes creation with signs and symbols of Tripill culture by designing methods / O.V. Kolosnichenko // Vlakna a Textil, 2013. – № 2 (20). – P. 41–45 (видання включене до наукометричної бази даних SCOPUS).
7. Chuprina N.V. Characteristics of "FAST FASHION" concept in fashion industry / N.V. Chuprina // Vlakna a Textil. – 2014. – №1(21). – P. 31–36 (видання включене до наукометричної бази даних SCOPUS).
8. Гаевая И.Л. Личность как базовая категория в процессе проектирования костюма / И.Л. Гайова // Вісник ХДАДМ, 2017. – №4. – С. 9–15.
9. Давиденко І.В. Творчі та методологічні аспекти створення сучасного костюма на основі дослідження тектоніки біонічних форм / І.В. Давиденко, Т.І. Ніколаєва // Вісник КНУТД, 2015. – №3. – С. 314–323.

10. Ніколаєва Т.І. Розробка комплексного дизайн-проекту колекції одягу на основі аналізу напрямків розвитку дизайну початку ХХ століття / К.І. Кравчук, Т.І. Ніколаєва // Легка промисловість, 2017. – №2 (249). – С. 28–33.

11. Кокоріна Г.В. Ретроспективний огляд етнічної тематики у творчості українських дизайнерів одягу / Г. В. Кокоріна // Технології та дизайн, 2015. – № 4. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2015_4_10.

12. Кудрявцева Н.І. Актуалізація професійних компетенцій дизайнерів одягу в контексті проблем сучасних зрелищних мистецтв / Г. В. Кокоріна, Н.І. Кудрявцева. – Технології та дизайн. – 2013. – № 3. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2013_3_17.

13. Пашковська Т.А. Творчий процес індивідуального моделювання зачіски та створення художнього образу / Т.А. Пашковська // Легка промисловість, 2017. – №3. – С. 41–44.

14. Шаповал А.Г. Науково обґрунтовані методи формування проектного образу в індустрії моди / Н. В. Чупріна, А. Г. Шаповал, Н. В. Яценко // Технології та дизайн. – 2016. – № 3. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2016_3_14.

References

1. Nikoly, U., Yuena, G. (2008). Fashion-biznes: teoriya, praktika, fenomen [Fashion-business: theory, practice, phenomenon]. 282, Minsk: (P. Grevtsov, Trans). [in Ukrainian].

2. Kavamura, Yu. (2009). Teoriya i praktika sozdaniya mody [The theory and practice of creating a fashion]. 192, Minsk: (P. Grevtsov, Trans). [in Ukrainian].

3. Dzhekson, T., Shou, D. (2011). Industriya mody [Fashion industry]. Balans Biznes Buks, 400 [in Ukrainian].

4. Gryshchenko, I. M., Kolosnichenko, M.V., Nikolaieva, T.V. (2017) Ukrayinska moda 1940–1990 rr. [Ukrainian fashion 1940-1990]. Legka promislovist - Light industry, 1, 50–53 [in Ukrainian].

5. Krotova, T.F. Conceptualizing of women's classic fashion style of the XX – century: Method of studying of French couturier heritage in the

world museum collections / T. Krotova // International Journal of Commerce Science and Humanities. – 2014. – Vol. 2, №3 (April). – P.237–249.

6. Kolosnichenko O.V. The development approaches to the new forms of clothes creation with signs and symbols of Tripill culture by designing methods / O.V. Kolosnichenko // Vlakna a Textil, 2013. – № 2 (20). – P. 41–45.

7. Chuprina N.V. Characteristics of "FAST FASHION" concept in fashion industry / N.V. Chuprina // Vlakna a Textil. – 2014. – №1(21). – P. 31–36.

8. Gaevaya, I.L. (2017). Lichnost kak bazovaya kategoriya v protsesse proektirovaniya kostyuma [Personality as a basic category in the process of designing a suit]. Visnik HDADM, 4, 9–15 [in Russian].

9. Davydenko I.V., Nikolaieva T.I. (2015) Tvorchii ta metodologichni aspekti stvorennia suchasnogo kostyuma na osnovi doslidzhennia tektoniki bionichnih form [Creative and methodological aspects of creating a modern costume on the basis of the study of tectonics of bionic forms]. Visnik KNUTD, 3, 314–323 [in Ukrainian].

10. Nikolaieva, T.I., Kravchuk, T.I. (2017) Rozrobka kompleksnoho dizain-proektu kolektsiyi odyagu na osnovi analizu napryamkiv rozvitku dizainu pochatku ХХ stolittya [Development of complex design-project of a collection of clothes on the basis of analysis of directions of development of design of the beginning of XX century]. Legka promislovist - Light industry, 2 (249), 28–33 [in Ukrainian].

11. Kokerina, G.V. (2015) Retrospektivnii oglyad etnichnoi tematiki u tvorchosti ukraiinskikh dizajneriv odyagu [Retrospective review of ethnic themes in the work of Ukrainian clothing designers]. Tehnologiyi ta dizajn - Technology and design, 4. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2015_4_10. [in Ukrainian].

12. Kudryavtseva, N.I., Kokerina, G.V. (2013) Aktualizatsiya professionalnykh kompetentsiy dizajnerov odezhdy v kontekste problem sovremennykh zrelisnykh iskusstv [Actualization of professional competences of designers of clothes in the context of problems of contemporary spectacular arts]. Tehnologiyi ta dizajn –

Technology and design, 3 Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2013_3_17. [in Russian].

13. Pashkovska, T.A. Tvorchij proces individualnogo modelyuvannya zachiski ta stvorenniya hudozhnogo obraza [Creative process of individual modeling of hairstyle and creation of artistic image]. Legka promislovist - Light industry, 3, 41–44 [in Ukrainian].

14. Shapoval, A.G., Chuprina, N. V., Yacenko, N.V. (2016) Naukovo obgruntovani metodi formuvannya proektnogo obrazu v industriyi modi [Scientifically grounded methods of forming a design image in the fashion industry]. Tehnologiyi ta dizajn - Technology and design, 3. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2016_3_14. [in Ukrainian].

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ ДИЗАЙНЕРОВ КОСТЮМА

*(к 30-летию открытия специальности
«дизайн» и 25-летию кафедры
художественного моделирования костюма)
ГРИЩЕНКО И.М., КОЛОСНИЧЕНКО М.В.,
НИКОЛАЕВА Т.В.
Киевский национальный университет
технологий и дизайна*

В статье рассматриваются этапы становления и развития специальности «Дизайн» в Киевском национальном университете технологии и дизайна, описывается опыт подготовки дизайнеров костюма на кафедре художественного моделирования костюма, основные направления научных исследований, методологической базы дизайна и художественного образования в Украине.

SCIENTIFIC AND PRACTICAL BASES OF THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCIES OF THE FASHION DESIGNERS

*(to the 30th anniversary of the opening of the
specialty "Design" and the 25th anniversary of the
Department of Artistic Designing of Costume)
GRYSHCHENKO I., KOLOSNIICHENKO M.,
NIKOLAYEVA T.*

*Kyiv National University of Technologies and
Design*

The article deals with the stages of formation and development of the specialty "Design" at the Kiev National University of Technology and Design, describes the experience of training costume designers at the Department of Artistic Designing of Costume, the main directions of scientific research on the development of problems of theory, methods and practices of artistic designing costume, methodological base of design and art education in Ukraine.